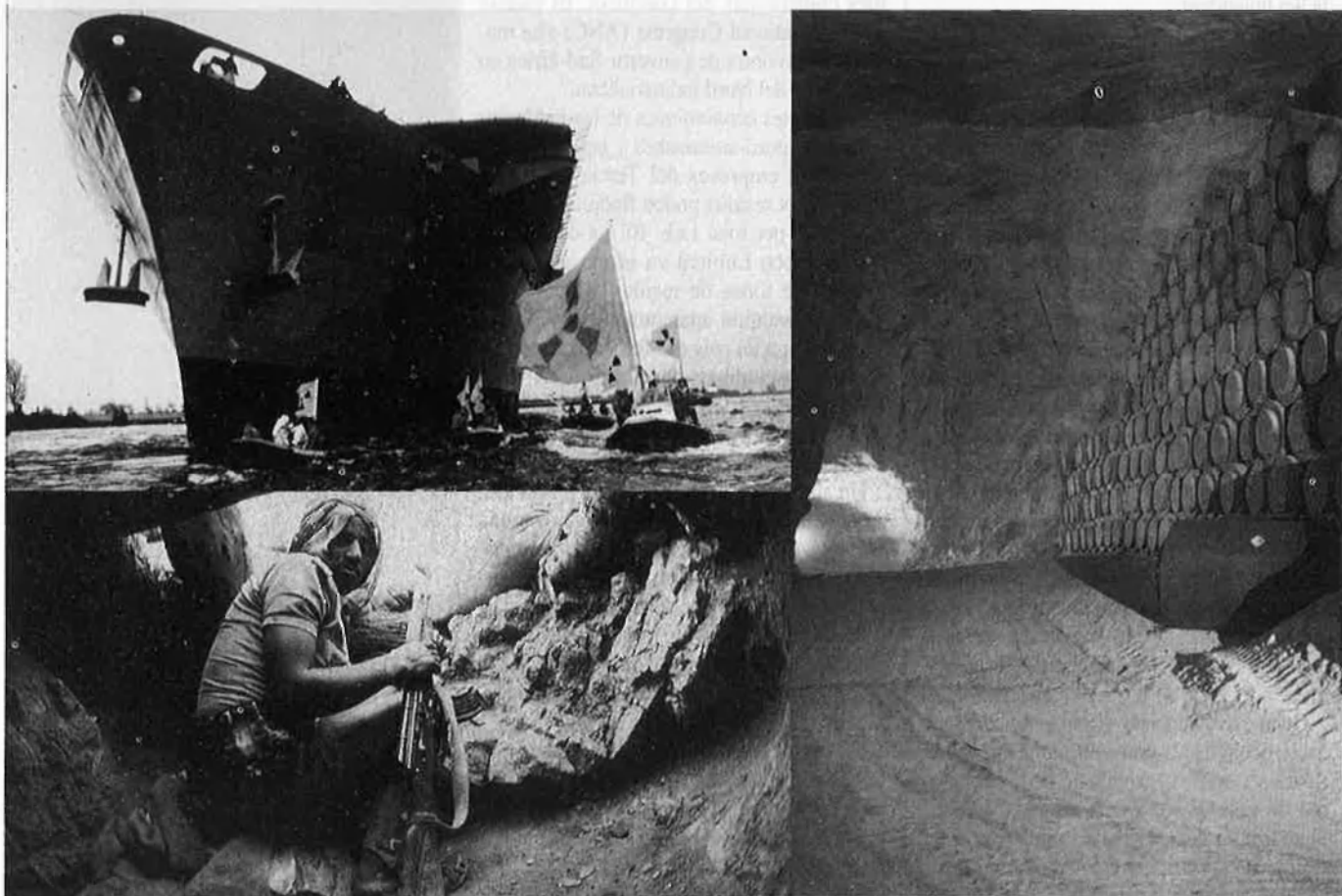

Residus industrials al Tercer Món

La colonització tòxica d'Àfrica

Els països del Tercer Món, sobretot els centramericans i els africans s'han convertit en l'abocador de les deixalles de la indústria contaminant dels estats industrialitzats de l'hemisferi nord.

A l setembre del 87, 4.000 tones de residus químics, entre els quals hi havia el perillós PCB dioxina policlorobifenil, van ser carregats a Itàlia amb destinació al port de Koko a Nigèria, on van ser emmagatzemats en un dipòsit sense cap tipus de control.

Al Zaire, al juny del mateix any, van ser detinguts tres alts funcionaris per haver participat en la importació d'un milió de tones de deixalles industrials transportades a aquest país per l'empresa holandesa Van Santen.

Uns mesos més tard, al març del 88, 15.000 tones de cendres d'incineració de deixalles industrials, procedents de Filadèlfia (EUA), van ser *exportades* a l'illa de Kassa (Guinea Conakry). L'impacte d'aquestes cendres va afectar greument gran part de la vegetació de l'illa. El govern va ordenar la immediata devolució de les cendres al país d'origen.

Aquests són alguns exemples de les exportacions de residus tòxics que els estats d'Europa i els Estats Units d'Amèrica han facturat als països del continent africà, Anglaterra, Itàlia, Suïssa i Països Baixos, són

alguns dels principals estats productors de residus tòxics i perillosos que participen en aquesta colonització contaminant d'Àfrica. Itàlia i també Anglaterra exporten les seves càrregues tòxiques als països de l'Europa ex-comunista, com la República Democràtica Alemanya i Romania.

L'últim escàndol polític en el tràfic de residus ha estat el cas sud-africà. El govern de Sud-àfrica considerava la possibilitat d'importar grans quantitats de residus tòxics, i convertir així aquest país en un gran abocador de les deixalles d'elaboració industrial generades als països més desenvolupats. la

contrapartida a l'enverinament del seu país seria el pagament de grans quantitats de divises, molt necessàries després de tant de temps d'aïllament polític i econòmic per culpa del règim racista imposat des de Pretòria.

Per garantir el tractament dels residus, es pensava construir una gran incineradora amb un potencial semblant al de les grans plantes europees. El sistema d'incineració proposat era el model Agr. "Rocary Kaln", el mateix que es troba en funcionament a Rotterdam i que recentment ha estat el centre de la polèmica per la dioxina trobada en la llet holandesa.

El projecte d'importació dels residus va arribar al govern sud-africà després que els governs de diferents països com Angola, Namíbia, Botswana, Moçambic i Zimbabwe refusessin l'oferta. Gràcies a la pressió popular, el projecte de Pretòria ha estat paralitzat de moment, però, malgrat això, la posició del govern deixa una porta oberta a l'autorització d'importacions de residus tòxics i perillosos en cas de *necessitat econòmica*.

La proposta per a la importació dels residus havia estat presentada al govern sud-africà per Sydney Saunders, en nom de l'empresa *fantasma* Peacock Bay Environmental, no inscrita en cap registre comercial del país. L'estudi d'aquesta empresa, supervisat pel ministre del Medi Ambient, Gerd Kotze, proposava fer una campanya perquè la indústria de productes químics amb fort impacte en el medi s'instal·lés a Sud-àfrica, aprofitant la tolerància de la legislació local. El projecte també preveia la construcció d'un port especial per a les empreses químiques.

Quan es va conèixer el projecte, l'organització ecologista i anti-apartheid *Earthlife Africa* va exigir la prohibició de la importació de residus tòxics. A aquesta petició, Saunders va contestar que la importació de residus no tan sols era avantatjosa econòmicament sinó que, a més a més, era "un bon servei a la resta del planeta".

Al mateix temps que es coneixien els plans d'importació de grans quantitats de residus tòxics l'*Earthlife* denunciava l'abocament clandestí de milions de litres de residus en un suburbi habitat per la població negra, prop de Pietermaritzburg. Segons *Earthlife*, la descàrrega de líquids contenia elements com el plom, el mercuri, el cadmi i el crom, els quals podien contaminar les aigües subterrànies i els rius.

La falta de control sobre els residus i la inexistència d'una política ambiental per part del govern sud-africà, que condemna amb moltes ridícules les agressions contra el medi, ha deixat via lliure a les empreses

contaminadores. A tall d'exemple, per l'abocament dels líquids a Pietermaritzburg, els responsables van pagar una multa de 20.000 pessetes.

D'altra banda, la indústria sud-africana, ara com ara en ple desenvolupament, rep del govern un tracte de favor per les generoses concessions fiscals, pels terrenys concedits a preus baixíssims i per la mà d'obra barata disponible.

Segons els grups ecologistes i ambientalistes, *National Environmental Awareness (NEAC)* i *Earthlife Africa*, aquesta situació pot convertir Sud-àfrica en un dels països més contaminats del continent. El mateix African National Congress (ANC) s'ha manifestat en contra de convertir Sud-àfrica en l'abocador del Nord industrialitzat.

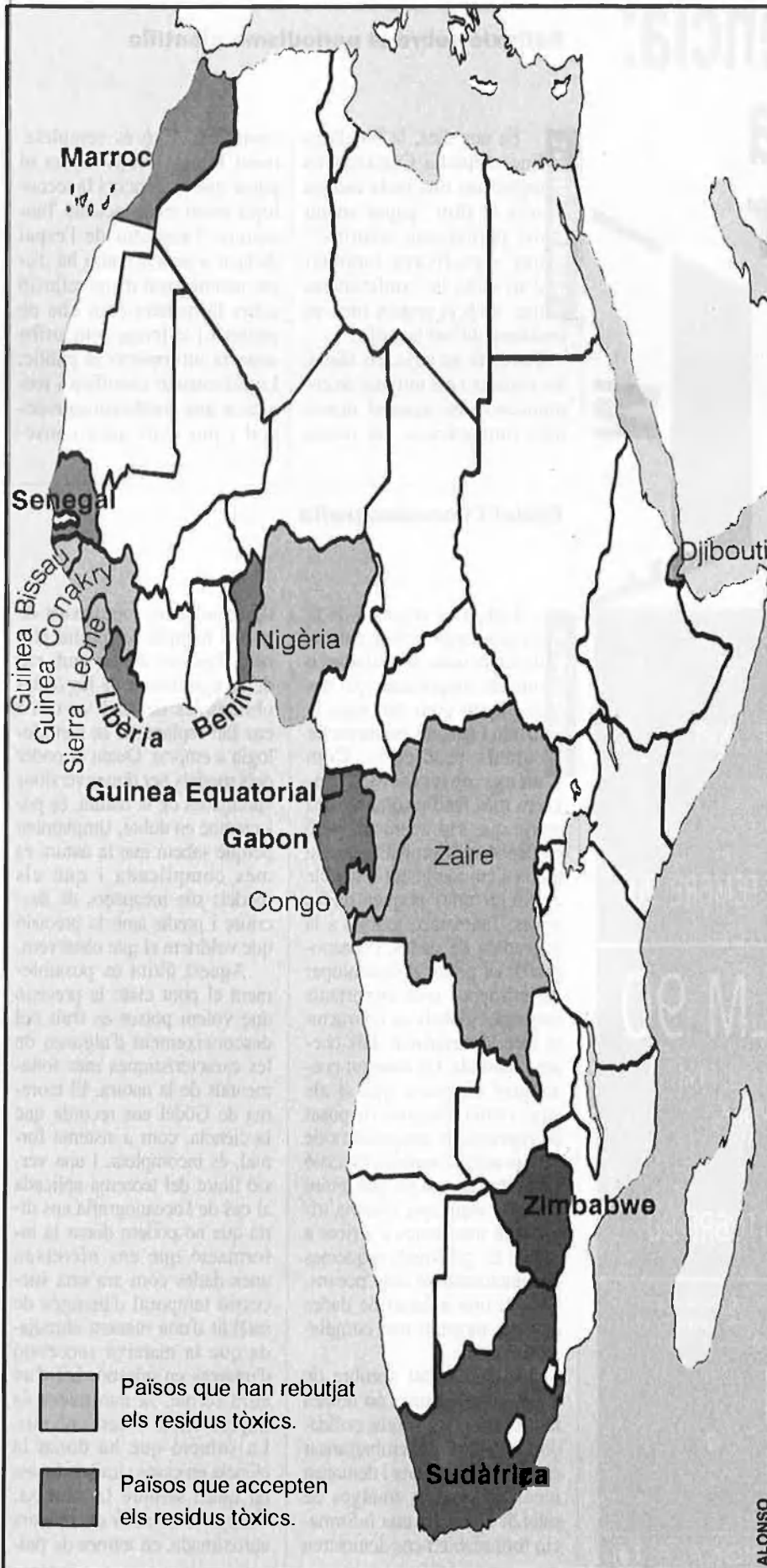
Les ofertes econòmiques de les indústries europees, nord-americanes i japoneses, als governs o empreses del Tercer Món, pel dipòsit dels residus poden fluctuar entre els 2,5 dòlars per tona i els 40. La companyia anglesa *Seco Limited* va oferir a Benín 5 milions de tones de residus a 2,5 dòlars. Aquesta quantitat aparentment irrisòria pot suposar per a un país del Tercer Món uns diners imprescindibles per al seu desenvolupament, moltes vegades les ofertes de les empreses exportadores arriben a superar el PIB del país receptor.

Un altre sistema són els contractes anuals. Aquest és el cas de Guinea Bissau, on una empresa suïssa i dues d'angleses van oferir al govern 600 milions de dòlars per abocar-hi 15 milions de tones de residus tòxics procedents de companyies farmacèutiques. Finalment, el govern va anul·lar el contracte i va prohibir la importació de les deixalles tòxiques.

Els costos de tractament i la legislació sobre contaminació als països del Nord són els principals motius perquè es facin aquestes exportacions. A les indústries químiques, farmacèutiques, metal·lúrgiques, etc. que generen gran quantitat de residus els interessa més pagar 40 dòlars per tona a un país africà, que tractar aquests residus en plantes per fer-los innocus. El tractament dels residus en una planta europea o nord-americana pot costar més de 150 dòlars per tona. D'aquesta forma, a força de contaminar potser irreversiblement milers de km. de terra dels països africans o centramericans, les empreses augmenten els beneficis.

De fet, ara com ara, el tràfic de residus és una indústria pròspera als EUA, ja que produeix anualment entre 300 i 400 milions de tones de deixalles contaminants. Segons una investigació de David Weir i Andrew Porterfield, del Centre d'Investigació de San Francisco, algunes empreses dels EUA es-

Principals empreses europees de transport de residus tòxics

Empresa	Estat
Ambrosini/Intercontact	Itàlia/Suïssa
Banwerk	Liechtenstein
BIS-Import-Export	Gran Bretanya
Bonistalli	Itàlia
Bulkhandling	Noruega
Hobday Ltd	Illa de Man
Jelly Wax	Itàlia
Klaveness	Noruega
Mabrode	Gran Bretanya
Sesco Limited	Gran Bretanya
Sirteco	Itàlia
Van Santen	Països Baixos

tan comprant residus al Departament d'Agricultura, a l'Agència per al Medi Ambient i a diversos departaments militars per vendre'ls després als països del Tercer Món.

Aquest és el cas de l'empresa dels germans Colbert, de Nova York, la qual ha venut productes químics caducats (dissolvents, pesticides, etc.) com a productes comercialitzables a governs o empreses de Corea del Sud, Índia o Nigèria. Una altra comanda tòxica de la Colbert va ser comprada per una empresa de Zimbawue amb fons de l'AID (Agència Internacional per al Desenvolupament) dels Estats Units.

Però els residus, ja de per si perillosos, estan relacionats indirectament amb altres afers. Aquest és almenys el punt de vista de l'eurodiputat italià, Enrico Falqui, del grup verd, qui diu que hi ha prou dades per a demostrar que el comerç il·legal de residus tòxics a l'Àfrica va lligat amb el tràfic d'armes.

Les coincidències són nombroses, les rutes, per exemple, dels transports il·legals dels residus i de les armes són les mateixes. Es dona aquesta coincidència en les rutes que van des dels països del Nord als de l'Àfrica Atlàntica, com Angola, Guinea Bissau i Malí. A Sud-àfrica, el South African Defence Force, exèrcit que ha estat la principal eina de la política de l'apartheid, també està necessitat d'armament modern, després de l'embargament que durant anys li ha aplicat EUA.

Enrico Falqui, assegura que després dels narcodòlars centr americans han nascut els residudòlars africans, la moneda amb què els països del Tercer Món, receptors dels residus tòxics, paguen les armes, que en països com Sud-àfrica poden ajudar a mantenir el govern de l'apartheid.

Francesc Josep Deó